

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Lidická, Vysoké Mýto

Lidická 688, 566 01 Vysoké Mýto

Identifikátor školy: 600 103 986

Termín konání inspekce: 3. - 6., 11. květen 2004

Čj.:	J5-1028/04-1006
Signatura:	kj5ax141

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu mateřské školy
- ❖ materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu mateřské školy
- ❖ průběhu a výsledků výchovně vzdělávací práce (VVP) v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola (MŠ) má 4 třídy s celodenním provozem. Od 1. ledna 2003 je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je Město Vysoké Mýto, B. Smetany, 566 32 Vysoké Mýto. Kapacita MŠ dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je 110 míst. K docházce ve školním roce 2003/2004 je zařazeno 98 dětí ve věku od 3 do 7 let, z toho 5 dětí má odklad školní docházky (OŠD). Věková struktura dětí je ve třídách homogenní, pouze ve III. třídě jsou děti ve věku od 4 do 6 let.

Školní jídelna, která je dle zřizovací listiny MŠ a Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení součástí MŠ, byla zřizovatelem v roce 1994 pronajata organizaci Naděje Vysoké Mýto, která jí provozuje doposud.

MŠ realizuje vlastní školní vzdělávací program „Barevný svět dětí“ (dále školní program).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÉMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU MŠ

V MŠ pracuje 8 pedagogických pracovníků odborně a pedagogicky způsobilých. Tři z nich jsou logopedické asistentky a v MŠ provádějí logopedickou prevenci. Všechny učitelky jsou přijaty na dobu neurčitou. Průměrná délka jejich pedagogické praxe činí 24 let. Ředitelka pracuje v řídicí funkci od roku 1998. Po tříleté přestávce strávené na mateřské dovolené se 1. ledna 2004 vrátila zpět a převzala od své zástupkyně vedení MŠ.

Organizace činnosti a pravidla provozu MŠ jsou stanoveny v několika dokumentech. Ty obsahují značné množství informací, některé ale nepřesné, neaktualizované. Byly převzaty z komerčních nabídek bez úpravy pro konkrétní podmínky tohoto typu zařízení. Ve stávajících dokumentech není například řešena organizace stravování dětí ve třídách, především vydávání jídla. Z pracovních náplní tato povinnost nikomu nevyplyvá.

Pedagogický kolektiv se schází k poradám pravidelně dle plánu. Jejich náplň je zaměřena převážně na organizační záležitosti provozu. I když je plánováno provádět průběžně vyhodnocování průběhu a výsledků výchovně vzdělávací činnosti či naplňování cílů školního programu, není o tom v zápisech zmínka. Zápisy jsou bez závěrů, bez dohodnutých postupů či pravidel. Hospitační činnost je prováděna plánovitě teprve s nástupem nové ředitelky od ledna 2004. Cíle hospitační činnosti jsou voleny velmi široce, spíše vymezují oblasti. Převažuje kontrola fungování organizace a provozu školy a kontrola dokumentace.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Jsou využívány nabídky Pedagogického centra v Pardubicích a jeho pobočky v Ústí nad Orlicí. V plánu DVPP pro školní rok 2003/2004 nejsou určeny priority v oblasti vzdělávání. Výběr vzdělávacích seminářů je prováděn na základě vlastního zájmu, svého zaměření a specializace. Pro hodnocení pracovníků jsou zpracována kritéria, která jsou zaměřena na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti.

Personální podmínky jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK VVP VZHLEDEM K REALIZOVANÉMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU MŠ

MŠ sídlí v jednopatrové budově účelově postavené pro potřeby předškolní vzdělávání. Budovu obklopuje rozlehlá zahrada. V jedné části jsou pro všechny třídy vybudována pískoviště a malé zahradní altány. V druhé části jsou umístěny kovové průlezky, bazén a také uměle vybudovaný svah. Příjemné prostředí zahrady dotváří množství keřů a vzrostlých stromů, vše je pečlivě upravené. Součástí budovy je sociální zařízení pro děti a sklad hraček pro pobyt venku. Jeho vybavení odpovídá sortimentem i množstvím potřebám předškolních dětí. Areál zahrady je využíván ke sportovním a rekreačním aktivitám v průběhu celého roku.

Třídy MŠ jsou prostorné a světlé. Dvě se nachází v přízemí a dvě v 1. patře. Jejich součástí je přípravná kuchyň, šatna, skladové prostory a sociální zařízení. Třídy v přízemí mají venkovní terasy využívané za příznivého počasí k řízeným i spontánním aktivitám. Dětský nábytek je postupně inovován. Do všech tříd byly pořízeny nové sedací soupravy, stoly a židle. Ve vztahu k věku dětí neodpovídá v některých třídách velikost židlí a stolů stanoveným antropometrickým požadavkům.

Nabídka učebního materiálu, stavebnic a stolních her je pestrá, jsou zastoupeny i nové netradiční pomůcky pro rozvoj poznání. Na každé třídě jsou k dispozici rytmické nástroje, základní tělovýchovné nářadí a náčiní. Pro hudební činnosti má MŠ k dispozici jeden klavír a troje elektronické varhany. Kvalitní vybavení MŠ učebními pomůckami, didaktickým materiálem, dětskou i odbornou literaturou umožňuje realizovat přijatý výchovně vzdělávací program.

Pořizování pomůcek a materiálu je efektivní, vypovídá o znalosti nabídek trhu. Souhrnný zajímavý estetický vzhled zařízení dotváří zajímavé a nápadité výtvarné práce dětí ve třídách i v přílehlých prostorách.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávacího procesu jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MŠ

Realizace výchovně vzdělávacího programu

MŠ má zpracován vlastní školní vzdělávací program s názvem „Barevný svět dětí“, který byl projednán na pedagogické radě dne 1. října 2002 a přijat jako závazný dokument pro výchovně vzdělávací práci. Doba platnosti školního programu není vymezena. V jeho dlouhodobých cílech je preferován osobnostní rozvoj z důrazem na oblast prosociální výchovy a spolupráce s rodiči.

Výchovně vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

MŠ vede o průběhu výchovně vzdělávací činnosti pedagogickou dokumentaci. Realizované výchovně vzdělávací aktivity jsou zaznamenávány do Přehledu výchovné práce. Povinnou dokumentaci škola vede v souladu s právními předpisy. Evidence dětí obsahuje údaje o přijetí a průběhu pobytu dítěte v MŠ.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Součástí školního programu je plán vnitřní evaluace a hodnocení MŠ. V něm jsou stanoveny evaluační prostředky a časový rozvrh jejich využívání. V reálné situaci má probíhající proces evaluace a hodnocení nedostatky. V MŠ nebylo analyzováno a vyhodnocováno naplňování školního programu, podle kterého MŠ pracuje již druhým rokem. Dokument Hodnocení školního roku 2002/2003 neanalyzuje stav a úroveň výchovně vzdělávací činnosti, jedná se pouze o popis. Chybějí závěry, není porovnáván průběh a výsledky vzdělávacího procesu se vzdělávacími cíli školního programu. Z hospitační činnosti, která je jen minimálně zaměřena

na obsah vzdělávací činnosti a která před nástupem současné ředitelky probíhala nepravidelně a dokonce i absentovala, je k dispozici malé množství informací.

Systém kontroly plnění výchovně vzdělávacího programu je neúčinný.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti je stanovena v dokumentu Organizace dne. Z hlediska psychohygienických zásad umožňuje pružně zajišťovat vyváženost spontánních a řízených činností, jsou dodržovány intervaly mezi stravováním i doba odpočinku. Denní režim je shodný pro všechny věkové skupiny, což vždy nerespektuje vývojové zvláštnosti nejmladší věkové skupiny dětí ve vztahu k délce dopoledního programu.

Pravidla kooperace mezi rodiči a MŠ jsou určena ve Vnitřním řádu MŠ a Provozním řádu školy, což jsou totožné dokumenty. Podrobně informují především o povinnostech rodičů, omezeně i o jejich právech. MŠ pravidelně svolává rodiče ke třídním schůzkám, kde jsou seznamováni s průběhem výchovně vzdělávací práce, s připravovanými akcemi aj. Dále jsou zváni v průběhu školního roku na besídky i společné výlety.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků

Kvalifikace učitelek, odborné a pedagogické poznatky získávané dalším vzděláváním pozitivně ovlivňují kvalitu výchovně vzdělávací činnosti.

Spontánní činnosti

Pro spontánní činnosti dětí bylo ve třídách vytvořeno podnětné prostředí. Uspořádání dětského nábytku bylo většinou funkční, přizpůsobené potřebám dětí. Některé hrové koutky byly nápadité, zajímavé, účinně děti motivovaly k tvořivým hrám. Hračky, stavebnice i učební materiál byl otevřeně uložen v regálech, v přepravkách na koberci či v hrových zákoutích. Byl snadno dostupný a současně vytvářel přirozenou herní nabídku. Děti si většinou samostatně volily činnosti a vytvářely přirozené skupiny. Jejich aktivity byly tvořivé, využívaly předchozích zkušeností i fantazie. Zajímavé náměty konstruktivních her byly patrné i u nejmladších dětí, jejichž hra byla vzhledem k věku již velmi obsažná a nápaditá, zároveň si uměly rozdělit úlohy nebo sdělovat svůj postup. Učitelky se věnovaly převážně dětem, které zaujala nabídka výtvarných a pracovních činností. Předem měly připraveno dostatek vhodného materiálu, srozumitelně vysvětlovaly pracovní postup. Pomoc poskytovaly dětem většinou jen tehdy, jestliže neúspěch vedl postupně ke ztrátě zájmu. Kontinuitu her v dílčím okamžiku narušila průběžná svačina, která přerušila emocionální zaujetí pro hru.

Učitelky měly přehled o všech dětech. Stávaly se partnerem ve hře, pokud o to děti požádaly, věcně a konkrétně hodnotily zdařilost výsledku. Vzájemná komunikace byla vyvážená, vstřícná, vykazovala vzájemný respekt a toleranci. Atmosféra na třídách byla živá a kooperativní.

Průběh spontánních činností se pohyboval v hodnotící škále vynikající a velmi dobrý. Celkově byl průběh spontánních činností velmi dobrý.

Řízené činnosti

Učitelky se na výchovně vzdělávací práci připravují. Zpracovávají třídní vzdělávací programy. Hlavní měsíční téma je rozvedeno do týdenních vzdělávacích programů (dále třídní program) a jednotlivých činností. U těchto třídních programů však chybí konkrétní vzdělávací záměr. Vzhledem k absenci pravidel pro jejich zpracování vykazují v jednotlivých třídách

různou míru promyšlenosti a kompaktnosti. Pro děti s OŠD jsou zpracovány individuální výchovně vzdělávací plány. Obsahují postupné kroky individuálního rozvoje dítěte. Vypovídající hodnota plánů je však nízká, neboť nejsou průběžně vyhodnocovány dosažené výsledky a pokrok dětí.

Řízené činnosti probíhaly formou skupinovou nebo frontální. Skupinová byla uplatněna především při výtvarných a pracovních činnostech, frontální při rozumových, jazykových, tělesných, hudebně pohybových a dalších. V některých situacích měly vzdělávací činnosti charakter integrovaného učení. Navzájem se prolínaly, logicky na sebe navazovaly. V jiných případech naopak byly vzdělávací aktivity řazeny za sebou, bez vnitřní obsahové provázanosti.

Téma týdenního programu prolínalo všemi řízenými činnostmi. Učitelky využily nápaditých forem motivace. Momenty překvapení spojené s očekáváním upoutaly snadno zájem dětí. Většina učitelek aktivizovala průběžně jejich pozornost vhodně volenými otázkami. U nejstarších dětí byl kladen důraz na samostatnou práci, zřetelná byla podpora vedoucí k rozvoji tvořivosti a logickému myšlení. Často byla využívána verbální metoda - forma otázky a odpovědi, kdy postupně byly dotazovány všechny děti. Zvolený postup nevedl k aktivní spolupráci dětí a jejich soustředěnost vydržela krátce. V dílčích situacích se jednalo o pouhé memorování, což ztrácelo pro děti přitažlivost a důsledkem byla zvyšující se nekázeň. Některé učitelky dokázaly pohotově reagovat na vzniklou situaci, upustit od naplánovaného scénáře a vyjít vstříc potřebám dětí. Jiné na projevy dětí nebraly dostatečný zřetel a ponechávaly je bez odezvy. Prostor pro spontánní komunikaci dětí byl zde omezený. Ranní cvičení byla součástí dopoledního vzdělávacího bloku. Sloužily převážně k relaxačnímu účelu, přinášely dětem změnu, pohybové vyžití a přiměřenou fyzickou zátěž. Zařazování průpravných cviků však bylo nahodilé, většinou byly nahrazovány hudebně pohybovými etudami.

Ve třídách panovala příjemná atmosféra. Pedagogické pracovnice přistupovaly k dětem vlídně, přátelsky a s důvěrou. Děti při činnostech podněcovaly, kladně oceňovaly jejich úsilí i konečné výsledky.

Úroveň řízených činností byla rozdílná, dobrá a velmi dobrá. Celkově byl průběh řízených činností velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Pro rozvoj samostatnosti dětí jsou v MŠ vytvořeny částečné podmínky. Ve výchovně vzdělávacích činnostech nacházejí sebeuplatnění, méně výrazně to dovoluje organizace stolování. Často přebírají sebeobslužné činnosti za děti učitelky. Stolování probíhá ve upraveném prostředí tříd. Kultura stolování však je snižována danou organizací a způsobem vydávání jídla především v době oběda. Vlastní vydávání jídla provádějí pedagogické pracovnice, což je značně omezuje časově, ubírá možnost v pohodě stolovat, vytvářet klidnou atmosféru pro sebe a pro děti. Za podmínek, kdy děti používají nevhodnou velikost příboru a lžic (pro dospělé), je ztíženo pěstování návyku kulturního stolování.

Cílevědomá péče je věnována dětem s vadami řeči. Propracovaný, funkční systém logopedické péče umožňuje dosahovat kvalitních výsledků. V případě vážnějších výslovnostních vad jsou děti předávány do péče klinického logopeda. Jazykové dovednosti dětí jsou individuální, odpovídají věkovým a vývojovým zvláštěnostem. Řečové dovednosti jsou rozvíjeny v průběhu celého dne. Lepší výsledky jsou docilovány při spontánních činnostech, kdy je slovní projev dětí myšlenkově bohatší, souvislý a samostatný. Děti navzájem i s učitelkou komunikují bez zábran, avšak při řízených aktivitách se v některých případech z jejich projevu vytrácí spontaneita. Samostatnost verbálního projevu se odvíjí též od dovedností učitelek klást rozvíjející otázky a vytvářet podnětné komunikační prostředí.

K rozvoji jemné motoriky ruky jsou využívány převážně pracovní listy, v nichž je však prvořadé plnění didaktického záměru. Využívání metodické řady grafomotorických cviků k cílevědomému uvolňování a procvičování motoriky ruky je nepravdivé.

Děti mají široký okruh poznatků ze společenského i přírodního prostředí, osvojují si návyky o jeho péči a ochranu. Mají možnost seznamovat se s různými druhy výtvarných technik a materiálů. Ve výtvarných a pracovních činnostech děti zvládají základní technické dovednosti. Dokáží pracovat s plochou, vyjadřovat fantazijní představy, jen v dílčích případech jsou výsledky šablonovité. Děti znají množství říkadel, projevují dobrou pohybovou reakci na rytmus.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací činnosti byly velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina Mateřské školy Lidická, Vysoké Mýto a Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru školství, mládeže a sportu v Pardubicích o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (dále Rozhodnutí Krajského úřadu) vykazují v uvedených údajích soulad.

Ve Zřizovací listině MŠ i v Rozhodnutí Krajského úřadu je uvedeno, že předškolní zařízení sdružuje MŠ a školní jídelnu. Školní jídelnu, která sídlí v hospodářském pavilonu v areálu MŠ, provozuje charitativní občanská organizace Naděje Vysoké Mýto. Město Vysoké Mýto s ní uzavřelo dne 20. září 1993 Smlouvu o nájmu nebytových prostor, s účinností od 1. ledna 1994. Ve výše zmíněných dokumentech není tato skutečnost zaznamenána. V dodatku ke smlouvě, u kterého chybí datum, se nájemce zavazuje poskytovat MŠ stravování včetně rozvozu jídla do tříd, úklidu nádobí v přípravných kuchyních. V reálné situaci tyto doplňkové činnosti neprovádí a MŠ si je musí zajišťovat z vlastních prostředků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Mateřské školy Lidická, Vysoké Mýto ze dne 8. listopadu 2002
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru školství, mládeže a sportu v Pardubicích o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 7. března 2003, čj. KrÚ 162/2003 OŠMS
3. Smlouva o nájmu nebytových prostor z 20. září 1993
4. Výkaz o mateřských školách Škol (MŠMT) V 1-01 k 30. září 2003
5. Dohoda - stanovení počtu dětí v jednotlivých třídách MŠ ze dne 1. prosince 2003
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků MŠ
7. Přihlášky k zápisu do mateřské školy - všech dětí
8. Rozhodnutí o zařazení do mateřské školy - všech dětí
9. Evidenční listy dětí ve školním roce 2003/2004
10. Přehled docházky - září 2003, květen 2004
11. Školní vzdělávací program „Barevný svět dětí“
12. Třídní vzdělávací programy - všech tříd, květen 2004
13. Přehled výchovné práce ve školním roce 2003/2004 - všech tříd
14. Organizační řád MŠ ze dne - účinnost od 5. února 2003
15. Vnitřní řád pro zaměstnance - účinnost od 5. února 2003
16. Vnitřní řád MŠ - ze dne 3. května 2001

17. Provozní řád školy - školní rok 2003/2004
18. Provozní řád MŠ - ze dne 21. června 2001
19. Pracovní řád školy - školní rok 2003/2004
20. Organizace dne - školní rok 2003/2004
21. Zápisy z pedagogických porad - školní rok 2002/2003, 2003/2004
22. Hodnocení školního roku 2002/2003
23. Plán dalšího vzdělávání - školní rok 2003/2004
24. Plán kontrolní činnosti - školní rok 2003/2004
25. Záznamové hospitační archy - školní rok 2003/2004
26. Pracovní doba pedagogických a provozních pracovníků MŠ
27. Kritéria osobního ohodnocení a odměn - školní rok 2003/2004
28. Inspekční zpráva, čj. 101 177/98-1402

ZÁVĚR

Personální podmínky z hlediska kvalifikovanosti jsou příznivé. Vedení školy podporuje další vzdělávání. Všechny pedagogické pracovnice se účastní různých vzdělávacích akcí. Částečné problémy jim činí přenášení nových poznatků a způsobů práce do praxe.

Řízení MŠ v novém právním postavení je stále v procesu tvorby a ověřování, hledá se optimální způsob, jak účelně řídit MŠ jako organizaci, jak efektivně vést její kolektiv pracovníků. Vynaložené úsilí a osobní nasazení současné i předcházející ředitelky přitom nepřinášejí vždy efektivní výsledky. Není dosud vyřešena organizace stravování v MŠ. Dosavadní způsob jeho zajišťování je z výchovně vzdělávacího hlediska nevhodný.

Materiálně technickému zázemí školy je věnována stálá pozornost. Ředitelka promyšleně a pružně reaguje na potřebu materiálového zabezpečení školy. Jeho kvalitní úroveň vytváří velmi dobré podmínky pro výchovně vzdělávací práci.

Výchovně vzdělávací proces má velmi dobrou úroveň. Při spontánních i řízených činnostech jsou uspokojovány potřeby dětí, rozšiřovány jejich poznatky a zkušenosti. Výrazněji kvalita stoupá ve spontánních činnostech. Průběh řízených činností v některých momentech negativně ovlivňuje především nedostatečně promyšlená organizace nebo nevhodná volba metod omezující vlastní aktivitu dětí a jejich citové prožívání v procesu učení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jaroslava Břízová	Jaroslava Břízová, v. r.
Členové týmu	Mgr. Hana Smolíková Marta Košutová Daniela Kmentová Jan Bakeš	Smolíková, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 31. května 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. června 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Martina Wichová

Wichová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Smetanova 43, 562 01 Ústí nad Orlicí. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-30	J5-1028/04-1006
Zřizovatel	2004-06-30	J5-1028/04-1006

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.